

LICHTENDE GESTALTEN VAN VENUS

Drie eenakters

door

PIET DAMSTRA

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **LICHTENDE GESTALTEN VAN VENUS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **PIET DAMSTRA** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2000 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **2** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

Telefoon (03)3.66.44.00,

E-mail: bestellen@toneelfonds.be en Website: www.toneelfonds.be.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Bladzijde:

'Groen licht op rood' (Vrolijke monoloog)	8
'Kleuren van het leven' (Ernstige monoloog)	15
'Rose vlammen en vurige tongen' (Surrealistische eenakter)	23

EXPOSÉ

In drie sterk van elkaar verschillende eenakters, bestaande uit twee monologen en één surrealistisch spel, laat ieder van de drie hoofdrolspeelsters haar licht schijnen over gebeurtenissen die ingrijpend blijken te zijn in het leven van alledag van ieder van de vrouwen.

In 'GROEN LICHT OP ROOD', een vrolijke monoloog, wordt door de vrouw een (boodschappen-)boekje opengedaan over haar buurvrouw.

In 'KLEUREN VAN HET LEVEN', een ernstige monoloog, is de confrontatie met het verleden de basis voor een moeilijke keuze door de vrouw waarvan verwacht wordt dat zij verantwoording aflegt aan haar zoon.

In 'ROSE TONGEN EN VURIGE VLAMMEN', een surrealistisch spel, komt de vrouw aan op de plaats waar haar doen en laten tijdens haar leven in de schijnwerpers gezet wordt. De ouverture van het leven en de bewust gekozen ontwikkelingen in de tijd erna leggen de bases voor de apotheose.

GROEN LICHT OP ROOD

Vrolijke monoloog

door

PIET DAMSTRA

(zij komt sterk vermoeid met een volle boodschappentas haar keuken binnen en zet die tas op de keukentafel, waarna zij gaat zitten op een keukenstoel. Uit die tas steekt een grote groene prei en ín die tas zitten naast vier komkommers nog een tube haarverf, een bosje radijsjes, een blad 'Tuinieren rond het huis' en een rode gloeilamp in een verpakking. Op de prei na zijn die andere boodschappen nog niet te zien!)

VROUW: *(moe)* Om maar meteen met de deur in huis te vallen: mijn buurvrouw van hiernaast is geschift! Nou weet ik dàt al lànger dan vandaag en ik doe al járen alle moeite om te trachten haar te ontlópen, maar er kómen natuurlijk momenten dat dat níet lukt! Ik kom haar net tegen in de supermarkt hier om de hoek! Ik had háár nog niet gezien, maar zij míj blijkbaar wèl! IK dacht een kòrtere weg naar één van de àndere kassa's te kennen, maar vóór dat ik het wist stond Fientje van hiernaast vóór mij in dezelfde rij! Daar dènk je dan te staan met je volle winkelwagentje hun gevederde géle of gróene vriendjes, maar dat hóeft ook niet! Wat het zínge aangaat ben ik nooit verwènd, want mijn Krelis - toen die nog leefde - zong net zo zuiver als een versleten V-riem! Ik heb die roodborstjes alléén maar om een beetje áánspraak te hebben sinds mijn Krelis weggevlogen is! Bovendien kík ik nou eenmaal graag naar wat vríendelijker koppetjes dan die van mijn overleden màn! Nou vráág ik je! 'Ja', zegt ze ook nog met een humor van het jaar nùl, 'bovendien hebben míjn èigen 'rode borstjes' dan óók wat meer áánspraak!' *(kijkt even naar de deur)* Ik probeer haar zo veel mogelijk te ontlopen, want ik moet van háár nèt zo veel hebben als een ballon van een stòpnaald, als je begrijpt wat ik bedoel! Maar het lukt niet altijd! *(gaat makkelijker zitten)* Ik sta dus in die rij *(rijmt duidelijk hoorbaar)* - mèt mijn prei! - vóór die kassa en *(rijmt weer)* zíj staat vóór mij?! *(knikt negatief)* Ja! Die 'Fiedelientje Savoyekool' dus! *(zij wijst naar een grote prei die uit haar tas steekt)* En je gelooft het misschien niet, maar met in háár boodschappenwagentje nèt zo'n groene 'vegetarische stengel' als ík gekocht heb! Zij schreeuwt de hele winkel bij elkaar en gilt tegen mij: 'Ga je óók snert maken, 'búúvje?' Ik zeg - met véél minder 'decibellen' dan zij weet op te brengen -: 'Nee, ik moet het plafònd witten! Is het nóu goed?!'... Je houdt het toch níet voor mógelijk! Je staat als eerbare huisvrouw in de rij bij de kassa van een eerbare supermarkt en de eerste de beste búúrvrouw die óók nog eens toevallig náást je woont gooit je hele privé-leven te grabbel over het hoofd van niet alleen de caissières, maar óók van de geachte cli-ntèle. Nou vráág ik je! Zij had haar boodschappen overigens wèl

snèller in haar tas gedaan dan ík voor mogelijk had gehouden en zij was éérder buiten dan ík omdat ik expres alle tijd nam om mýjn boodschappentas te vullen, als je begrijpt wat ik bedoel. Op die manier dacht ik verschoond te blijven van een volgende confrontatie, maar nee hoor! Op strategische wijze had Fientje zich buiten opgesteld om het hoekje van de supermarkt om de conversatie met mij nog voort te zetten en zij had haar boodschappentas buiten op het trottoir gezet, waardoor het voor mij al meteen duidelijk was dat het gesprek langer zou duren dan mij lief was! Afijn: wij komen aan de praat...Dat wil zeggen: zij komt aan de praat en ík kan er niet meer tussenkomen!...en zij zegt: 'Buuvje', een vrouw alléén is als een stòfzuiger zonder slang, als je begrijpt wat ik bedoel! Dat moet jýj toch óók weten sinds op jouw Frederik zijn buik óók gras groeit!' Zij zegt: 'Als ik niet zo veel áánspraak had aan mijn twee eigen róódborstjes 'buuvje', dan zou ik snel mýjn 'tierelier' aan de wílgen hangen, als je begrijpt wat ik bedoel!' Ja kijk: mýjn Frederik die ligt óók al jaren aan de verkeerde kant van het gras - als je tenminste begrijpt wat ik bedoel - , maar daar blijf ík niet over jereiren. Mijn Frederik is - als ik er goed over nadenk - eigenlijk met veel 'plezír' aan zijn end gekomen! Hij is omgekomen in het verkéér, omdat er een 'janplezier' over hem héén reed! Want daar kon zèlfs het hachje van mijn Frederik niet tegen! Mijn Frederik is heel zijn leven díerenarts geweest en úitgerekend een knol die mijn Krélis een paar maanden daarvóór nog béter wist te maken en van een wisse dood wist te redden, zorgt ervoor dat mijn Frederik nou op de eeuwige jachtvelden zijn functie van dierenarts of wèl of níet kan blijven uitoefenen! *(staat op en haalt de prei uit de tas)* Dat nou úitgerekend die 'wulpse weduwe' van hiernáást op dat onzalige tijdstip moet winkelen en dat niet alléén, maar dat ook zij úitgerekend prei meent te moeten kopen! 'Dat scheidt een bànd!', zei die gekkin! 'Twéé éénzame zíelen, één gedàchte!' *(corrigerend)* Néé, ze zegt: 'Dat scheidt een 'groene gòlf'! Nou vráág ik je! Ik zeg: 'Hóe je het ook bekijkt 'buuvje'... - *(negatief)* Ja, als zij meent mýj te mogen 'tuuttuuttwajeren', dan blijf ík niet achter! ...ik zeg: 'Hóe je het ook bekijkt 'buuvje', wat die prèi aangaat, wordt het een sóepzoodje!' Nou: toen had ík de lachers búiten óók op mijn hand! Daar had ze niet van terug natuurlijk! Alhoewel, ze gilte: 'Já! Dàt is een góeie! Dan wordt het een sóep-zoodje!' *(staat plots zeer verbaasd met vier komkommers in haar handen)* Krijg nou wat?! Vier komkòmmers! Hoe komen díe in mijn tas?! *(zoekt verder en haalt nog andere zaken ook uit de tas, waarvan later haarverf, een gloeilamp in een doosje en het weekblad 'Tuinieren rond het huis' functioneel zullen blijken. Krijg nou wat: d'r komt nog veel méér dat ik niet kèn!* *(Ze legt die spullen op de keukentafel. Na een korte*

pauze, expliciet vaststellend) Ik heb de verkéerde tas! Dít is de tas van 'Fiedelíentje'! Ik heb precies zo'n zèlfde tas! (*kijkt naar het logo*) Ja, je kunt die makkelijke tassen voor een príkkie krijgen in die supermarkt en àl die tassen líjken ook zo op elkaar! Het is nèt 'uni-seks'! Je lóópt voor gèk met die reclame voor die zaak hè, maar ja: je hèbt dan wèl wat natuurlijk! (*constateert*) Ja! Ik heb míjn tas óók op het trottoir buiten gezet - naast die van 'Fiedelíentje Savoyekool - want zo'n portie 'broodnodige fourage' gaat op den duur zo dóórwegen, niet?! (*knikt begrijpend*) Ja! En daarná moet die ramp van het òmwisselen van die twee tassen zich dus blijkbaar hebben voltrokken! (*kijkt nog eens naar de komkommers*) Wat moet zij met víer komkòm-mers?!...

KLEUREN VAN HET LEVEN

Ernstige monoloog

door

PIET DAMSTRA

(een eenvoudig toneelplan waarop naast een telefoon, een tafel en wat stoelen functioneel zijn. Aan de rechterkant vanuit de zaal gezien bevindt zich een raam.

De vrouw kijkt door het raam en heeft een zorgelijke trek op haar gezicht. Zij heeft een zogenaamd 'bidprentje' in haar handen welk bidprentje normaliter uitgereikt wordt tijdens de laatste kerkdienst vóór een begrafenis)

VROUW: *(knikt, kijkt naar het prentje)* Vandaag ben ik bij de begrafenis geweest van Eward Johansson. Om maar meteen met de deur in huis te vallen: Eward is de vader van mijn zóón Peter. Het is maar dat u het weet! Vandaag heb ik mijn zoon Peter nog gezien, want híj was óók op de begrafenis. Ja! En zelfs vandáág meende mijn Peter mij nòg te moeten ontlopen! *(zij komt verder de kamer in en legt het bidprentje op de tafel vóór haar. Zij gaat zitten)* Niet àlle begrafenissen brengen mensen weer dichterbij elkaar. Óók moeder en zóón niet! *(kleine zucht)* Dat blijkt wel!...Eward Johansson is wel de váder van mijn Peter, maar ik ben nooit met Eward Johansson getrouwd geweest. *(knikt glimlachend, begrijpend)* Nee! Dat wíld Eward niet, want hij wàs al getrouwd!...Met Frédérique. *(schamper glimlachje)* Ja! Het geijkte patroon! Eward wilde bij zijn vróuw blijven... óók voor de kínderen die hij bij háár had en waarvan hij zielsveel hield. *(na een kleine zucht, quasi berustend)* Ja: die dingen gebeuren nu eenmaal!... *(weer een zucht en toch op lichtere toon)* De wijsgeer Arthur Schopenhauer heeft het al eerder verwoord vóór mij: 'Het leven is een aaneenschakeling van teleurstellingen!...' *(leest een paar regels uit het bidprentje)* 'Wij hebben te vroeg afscheid moeten nemen van een goed vader. Wij hebben afscheid moeten nemen van een man die altijd een goed echtgenoot was voor móeder toen díe nog leefde. Vader heeft zich de laatste jaren alle zorg en opoffering getroost om te proberen ook die láátste jaren voor zijn vrouw Frédérique nog gelukkig te maken'. *(knikt en dan vóór zich heen)* Ja! Eward en ík hebben óók...hebben óók een gelukkige tijd gekend, maar géén járen! *(met meer geluid)* Maar wèl gelùkkig! ...*(leest weer in het bidprentje)* 'Het zijn zijn líefde voor ons allemáál, zijn opgewèktheid en zijn húmor, die bij ons blijvende herinneringen zullen achterlaten'...*(knikt weer begrijpend)* Ja, maar zijn twee kínderen zijn niet de énigen met die herinneringen: ook ík zal aan Eward blijvende herinneringen overhouden! *(kijkt weer even in het bidprentje)* Zijn liefde voor míj was óók

eerlijk - dàcht ik! (*corrigerend*) Nee: dat weet ik zéker! Net als mijn liefde voor hèm!...En het waren júist zijn opgewektheid en zijn humor die míj óók van hem deden houden! Wij hóorden bij elkaar, ondanks dat... ondanks dat Eward Johansson getrouwd was met Frédérique. Wij moesten ons geluk gehèmhouden, maar ik wilde het wel van de dáken schreeuwen hoe...hoe gelùkkelig ik met Eward was!...Mijn zoon Peter is vandaag twee-en-twintig jaar geworden. (*weer met dat glimlachje*) Uitgerekend op de verjáárdag van Peter wordt zijn váder begraven! Wie had dàt kunnen denken?... Trouwens: wie had ooit kunnen denken, dat ík op een getrouwde man verliefd zou worden? (*schamper glimlachend, met ironie*) 'Als er één is die zó degelijk en zo góed geleefd heeft als ík, als er één is die een voorbeeldige opvoeding heeft genoten, als er één is die tróuw hoog in het vaandel heeft staan, als er één...!' (*conclusie*) Nee: ik had nóóit gedacht dat het nóódtlot voor míj...voor òns tweeën zoiets in petto had!...Peter is nu twee-en-twintig jaar! Nèt zo oud als ík was toen ik met Eward Johansson ...toen ik in verwàchting raakte van Peter...! (*zwijgt even, dan*) Elk jaar vier ik de verjaardag van mijn Peter in mijn ééntje. (*na weer schamper lachje*) Dat móet ook wel!...Ik ben dus nooit getrouwd met...met Eward Johansson. (*glimlacht weer*) En er is óók nooit iemand ànders geweest!...Ik denk dat ík degene ben die de deur tot een huwelijk dichtgedaan heeft!... (*berustend*) Ik ben nóóit getrouwd geweest. Het is er nooit meer van gekomen. (*glimlachend*) 'Mijn' Eward Johansson en ik hebben elkaar niet vaak meer gezien nadat mijn zoon Peter geboren was. Dáár heb ik dan óók zelf voor gekozen. (*knikt*) Eward wilde bij zijn vrouw...bij Frédérique blijven. Natuurlijk!... Dat was van twee 'kwáden' het bèste!...

ROSE VLAMMEN EN VURIGE TONGEN

Surrealistische eenakter

door

PIET DAMSTRA

Surrealistische eenakter voor één vrouw plus 'figuratie': vierschaar en vier secondantes plus jongetje en meisje.

Zowel links als rechts op het toneel zijn vier zitplaatsen aanwezig die naast elkaar gezet in twee diagonalen richting midden achtertoneel lopen. Midden achter een opening als entree. Tussen de twee rijen zitplaatsen exact in het midden een ronde tafel, waaraan de vrouw kan gaan zitten op een stoel.

Visueel achter het toneel een verhoging waarop later het jongetje en het meisje zullen komen te staan.

Op diezelfde locatie staan - voorlopig nog buiten beeld, achter de gordijnen die de opening midden achter aangeven - in totaal drie suggestieve trappen die aan het eind van de eenakter na het dan geheel openen van beide gordijnen links en rechts zichtbaar zullen worden en functioneel worden gedacht.

N.B.

Projectie van die trappen kan eventueel ook voor hetzelfde effect zorgen.

Toneelbeeld:

trap verhoging twee trappen

--- ||| ---

opening
midden
achter

 D E
 C F
 B tafel G
 A H

A t.e.m. H de respectieve zitplaatsen.

(bij nog gesloten voorgordijn - of bij het nog in het donker gehulde toneel - horen wij enkele tonen van 'AIR' van Bach. Na het wegsterven van de muziek gaat het voorgordijn open en/of wordt het toneel aangelicht. Wij zien alleen nog maar een brede baan licht op de grond van de opening midden achter naar midden vóór. De acht personen van de vierschaar met hun secondantes zitten al op hun zitplaatsen in een tableau en zijn enigszins zichtbaar in het gekozen licht. Omdat alleen B en G van de in totaal acht figuren gesproken teksten hebben, zouden de overige zes figuren - om het surrealistische karakter van het stuk een extra dimensie te geven - kunnen bestaan uit suggestieve poppen met een neutraal toneelmasker. Wel zullen bij de heksensabbat aan het eind de figuren B en G dan ieder dansen met één van die suggestieve poppen. De punten van de schoenen van B en G zijn dan bijvoorbeeld bevestigd aan die van ieder hun eigen pop, om het irreële nog meer aan te geven. Na een bliksemflits en donder komt de vrouw midden achter in beeld in de lichtbaan. Zij draagt een lang gewaad zonder zakken en blijkt twee identieke grote koffers te dragen. Het toneel wordt totaal belicht en in dit licht staat de vrouw verbaasd stil)

B: *(haast autoritair)* Kom binnen! Wij wísten dat je zou komen, Berlinda Wils!

VROUW: *(loopt verbaasd iets in en kijkt naar de acht. Na een pauze, net als zij in de richting kijkt van A t.e.m. D)* Hoe kennen jullie mijn náám, hoe wísten jullie dat ik zou komen en waar bèn ik hier?

G: De vragen stellen wij! *(vrouw zet beide koffers verbaasd neer en wacht de verdere gebeurtenissen af)*

B: Je bent vróeg!

VROUW: *(knikt schuldbewust)* Ja!...Ik ben 'vróeg'! Daar was dan ook àlle réden voor!... *(schamper glimlachend)* Ben ik tòch in de hémel?

G: Die conclusie is te voorbarig!... *(met veel geluid)* En zoals eerder gezegd: de vrágen stellen wij!

VROUW: *(concluderend)* Dus níet!

B: *(toch glimlachend)* Had je dan verwàcht in de hemel te komen? *(de zeven anderen kijken elkaar aan en lachen met een beetje geluid. Vrouw wacht staande zwigend af)* Ga zitten, Berlinda Wils! *(vrouw gaat zitten en kijkt naar G)*

VROUW: Ik wéét dat ik 'vróeg' ben! Daar heb ik zelf voor gekózen! 'Zèlfddoding' is ín! (*alle anderen zwijgen*) Als léven líjden wordt, dan...! Het gíng niet langer meer! Ik...Ik kòn niet anders! Het was làf, ik wéét het! Schopenhauer heeft gelijk: (*zucht*) 'Het leven is een aaneenschakeling van teleurstellingen'!

G: Dat hebben wij váker gehoord!... (*glimlachend*) Maar: vertèl!

VROUW: Er moet íets zijn dat het leven nog wáárdevol maakt! Er moet íets zijn dat de hoop op 'béter' onderbouwt! Er moet íets zijn, waarnaar je nog kunt úitkijken in het leven!...In míjn geval waren er voor àl deze drie zaken geen gunstige perspectieven meer; voor míj waren de verwàchtingspatronen negatief! ...Zoals een plànt niet zonder water kan, kan een mèn's niet zonder líefde! (*glimlacht wrang*) O: ik heb bèst wel een paar leuke jaren gehad, maar het geluk duurde te kort!...Ik was nog maar een kínd toen mijn váder...Ik móest thuis wel weglopen! (*lacht schamper*) Maar dat àndere thuis was niet veel béter! Ik heb er altíjd al moeite mee gehad om mij te houden aan régeltjes en wètten! En zéker als die regeltjes en wetten indruisten tegen mijn gevoel voor recht-váárdigheid! Het was toch míjn keus met wie ik wilde omgaan? Hoe kon ik wéten dat Kane... dat Kane Rísters géén goeie jongen voor mij zou zijn? Hoe kon ik wéten dat Kane Risters een...een bànk beroofd had, dat hij éérder in de gevangenis gezeten had en dat hij al éérder een ànder meisje zwanger had gemaakt?! Ik zou nòg voor Kane gekozen hebben als er geen 'afrekening in het criminele circuit' had plaatsgevonden en Kane nog gelééfd zou hebben, níet geliquideerd zou zijn!... (*zucht*) Simeon Martèl - mijn nieuwe vriend - was niet veel béter! (*schamper lachje*) Nee, Símeon ging níet dood! Maar híj koos voor een van mijn bèste vriendínnen! Voor Líz! Nadat ík van Simeon nèt zwanger was geworden!... (*knikt*) Ik verstond tijdens mijn leven blijkbaar de keus de verkéérde vrienden uit te kiezen!

B: In Mattheus 7: 11 staat: 'Oordeelt níet, opdat gij niet geoordeeld wordt'!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto